

ಮೊನ್ನೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ತೋಟದ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಹಳ್ಳ ಸೀಮೆಜಾಲಿ ಮೌಗಿಡಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿತ್ತು. ಸದಾ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಬಾವಿ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಹುಣಸೆ, ಬೇವಿನ ಮರಗಳು ಬಾವಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಆಕಾಶದತ್ತ ಇಣುಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಾಲ್ಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮರದ ಕೊಂಬೆ, ಬೊಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ದಡಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಳ್ಳ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಅಘೋಷಿತ ಬಂದ್ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಡದ ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಲಾಗದೆ, ಶಾಲೆಗೆ ಅಘೋಷಿತ ರಜೆ ಘೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನಸಿ, ಬೆಂಕಿ ಪೊಟ್ಟಣಕ್ಕೂ ಒದ್ದಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಳೆಗಾಲ ಬಂತೆಂದರೆ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಗಡಿಬಿಡಿ. ಕೆರೆ ಒಡೆದು, ಮಳೆ ನೀರು ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗುವ ಭೀತಿ. ದಿಬ್ಬದ ಮೇಲಿದ್ದ ಹುಣಸೆ ಮರಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ, ಕೆರೆ ಒಡೆದರೆ, ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆಲ್ಲ ಹುಣಸೆ ಮರ ಹತ್ತಿ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೂರುವುದೆಂಬುದರ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಧುಗಿರಿಯ ಈ ಬಯಲು ಸೀಮೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಳೆ ಬಂದು ಎರಡು ದಶಕಗಳೇ ಕಳೆದುಹೋಗಿವೆ. ಕೆರೆ ತುಂಬುವುದು ಕನಸಿನ ಮಾತೇ ಸೈ. 'ಮಳೆ ಎಲ್ಲೋಯ್ಯೋ? ಈ ವರ್ಷ ಕುಡಿಯೋಕೂ ನೀರು ಸಿಗೋದು ಕಷ್ಟ ಆಗಿದೆ. 'ಸೆಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಸೆಕೆ' - ಅಮ್ಮನ ದನಿಯಲ್ಲಿ ದಣಿವಿತ್ತು.

ಮಳೆ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆ

ಮಳೆಯ ಸುತ್ತ ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ಕಟ್ಟಿರುವ ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಾದೆ, ಒಗಟು, ಕಥೆ, ಕಥನ, ಪದ, ಹಾಡು, ನಿಷೇಧಗಳು ಅಪಾರ.

ಹಳ್ಳಿಗರ ಪಾಲಿಗೆ ಮಳೆ ಕೇವಲ ನೀರಲ್ಲ; ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ನೆಂಟ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ರೂಪ ತೊಡಿಸಿ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಬೇಕು ಎಂಬ ಜ್ಞಾನ ಅವರಿಗೆ ಕರಗತ.

ನೆಲದ ಜೊತೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ ಸಸ್ಯ, ತ್ರಿಮಿ-ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಮಳೆಹಾದಿಯ ಖಚಿತತೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನೆಯುಳ್ಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಗುರುತಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಾವಭಾವಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವದಿಂದ ಬಲ್ಲ ರೈತ ಸಮುದಾಯ ಅವುಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಮಳೆ-ಬೆಳೆಯ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಳತೆಗೋಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದ, ತಲೆಮಾರುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಬಂದ ಹಳ್ಳಿಗರ ಮಳೆ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

- ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಎಂಜಲು ಉಗಿದಂತೆ ಕಾಣುವ ನುರುಗು ಹುಳು, ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಮಳೆ ಬರುವುದು ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಹುಳು ರಾಗಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಮಳೆ ಬರುವುದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ.
- ಉಗನೀ ಬಳ್ಳಿ ತುಂಡಾಗದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಂಬು ಬೆಳೆದ ವರ್ಷ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಳೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.
- ಮಳೆ ಇಲ್ಲದ ದಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜು ಹಿಡಿದರೆ ವಾರದೊಳಗೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆ (ಕೊಡತಿ ಹುಳು) ಗುಂಪಾಗಿ ನೆಲ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅಥವಾ ನೆಲ ಮೂಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹಿಂಡುಗಟ್ಟಲೆ ಹಾರಿ ಹೋದರೆ ಮೂರು ದಿನದೊಳಗೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ.
- ನಂದಿ ಮೂಲೆ ಅಥವಾ ದೇವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಗ್ನಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿದರೆ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ.
- ಕಪ್ಪು ಇರುವೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗೂಡಿನಿಂದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮೂರು ದಿನದೊಳಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಒಣಭೂಮಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಕಪ್ಪೆ ಒಂದೇ ಸಮ ವಟುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಳೆ ಬರುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚು.
- ಕಡ್ಡಿ ಜೇನಿನ ತುಪ್ಪ ಗಟ್ಟಿಯಾದರೆ ಮಳೆ ವಿಳಂಬ. ಅದೇ ಜೇನು ತುಪ್ಪ ತೆಳುವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಳೆ ಬರುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚು.
- ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನೂರೇಂಟು ಮಳೆ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಎಲ್ಲಿ ಓಡುವಿರಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೋಡಗಳೆ ನಾಲ್ಕು ಹನಿಯ ಚಿಲ್ಲಿ...

ನತ್ತಿಮೇಲೆ ಗುಂಪುಗಟ್ಟಿ ಓಡುತ್ತಿರುವ ಮೋಡಗಳನ್ನು, ಊರು ಆಸೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವ ಈ ಚಿತ್ರ ಮಡಿಕೇರಿಯದ್ದು

